АГУУЕХЭ СТАЛИН—МАНАЙ ТҮРҮҮШЫН КАНДИДАТ

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 8 (4900) | 1946 он, январиин 11, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Советскэ Союзай Генералиссимус агууехэ Сталин Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Москва городой Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта регистрацилагдаба.

Тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ!

Сталинска Дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 он гараба. Эдэ табан жэлнүүд соо газартаряалангые хүгжөөхэ тушаа бидэнэрэй урда табигдаад байһан гол шухала зорилго—үндэр ехэ ба тогтууритай ургаса хуряахаа, хүдөө ажалай бүхы культурануудай ургасые эрид түүд дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб соо республика дотор дунда жэшээгээр оро һого культурануудай тарилгаһаа гектар бүриин—10—11 центнер, хартаабха—105—110 центнерһээ доошо бэшэ, овощина культурануудые гектар бүриһөө 115—120 центнерһээ доошо бэшэ абахаар хараалагдаһан байна. Мүн таряаланагай талмай вилээдгүй ехээр ургэхэ юм.

Үндэр баян ургаса хуряахын тулада түрүү агротехникын эрилтэнүүдые бодотоор бэелүүлэн газар таряалангаа зүбөөр эдлүүрилхэ, уһалха ябадал республикын колхозуудай хамагай шухала зорилго болоно. Дүрбэдэхи таба жэлэй түрүүшын жэл—1946 ондо баян ургаса хуряажа гүрэнэйнгөө урдахи уялгые бүр мүнөөн дүүргэхэ, өөрын сэбэр хүрэнгэ хааха дүүрэн аргатай болохо зорилготойбди. Тиихэлээр түбхын түрүүн хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд түргэн ба агротехникын эрилтын ёһоор дүүргэгдэхэ ёһотой. Тарилгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ороһон колхозууд халуун хүдэлмэринүүдэй үедэ һааланнагүй ябажа полевой хүдэлмэрөө богони болзор соо, эрхим шанар тайгаар шиидхэдэг юм.

Кондиционно сэбэр үрһэ хааха гээшэ үндэр ургасын эгээл шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь боложо үгэдэг байна. Хэрбээ муу шанартай ба дутамаг үрһэтэй байгаа һаа хэды ехэ хүсэ шадал гаргабашье, үндэр ургаса түйлэхэгүйнь лабтай. Тиигэбэшье, республикын олонхи аймагууд кондиционно сэбэр үрһэ хааха хүдэлмэриие анар мүнөө хүртэр унжагайруулжа байһаар. Мүнөө хүртэр нэгэшье аймаг үрһэ хааха түсэбөө дүүргээдүй ба һан ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай олонхи хүдэлмэрилэгшэдэй энэ харюусалгата хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан ябадал гэршэлнэ. Хэтэрхэдээ зарим нюта удаа колхозууд үрһэнэй тариае ондоо тээшэнь гаргашалжа, гүрэндэ харша ябадал гаргаһан баримтануудые үзүүлжэ байха юм. Тэдэ нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органууд иимэ хуули бусэ ябадалтай эрид тэмсэл хэхээр һэргэг ба гаагүйнь элиржэ үгэбэ.

Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз аяар 100 гаран центнер хүрэнгын шэнииисые ондоо хэрэгсэлдэ гаргашалһан байна. Тус аймагай Селендумын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 20 гаран гектар хүрэнгын участогай овёсые юрэнхы тарилгын овсотой холижо шанарынь муу хаһан байхаһаа гадна, хүрэнгын энэ овёсые гүрэндэ тушаажархиһан байна юм. Хүрэнгын таряае энэ мэтээр эрижэ байһан ябадал Сэлэнгын аймагай ондоошье колхозуудаар үзэгдэнэ. Теэд, хүрэнгэ хааха түсэбөө аймагаараа миил 20 гаран процент дүүргээд байһан болобошье эндэхи партийна, советскэ газартаряалангай органууд аяар мүнөө хүртэр эрид хэмжээ абаагүй байһаар. Гадна, энэ аймагай зарим колхозууд поли дээгүүр саһа тогтоохо, наг шэбхэ шэрэжэ обоолходоо агротехникын заабариие сахингүй, харин хазаайруулдаг байха юм.

Хэжэнгын, Прибайкальска, Кяхтын, Кударын, Зэдын, Бичурын олонхи колхозууд ерэхэ хабарай тарилгада бэлэдхэлые угаа ехээр унжагайруулжа байна. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудай түсэбые дүүргэһэн колхозууд эдэ аймагуудаар тон үсөөн. Тэрэшэлэн хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые хэм соонь эхилээгүй болошогүйгөөр удааруулжа байха юм.

Республикын МТС-үүд трактор болон хүдөө ажалай машинануудай заһабаригые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. 1946 оной январиин 1-эй мэдээгээр республикын МТС-үүд 1945 оной дүрбэдэхи кварталай түсэбые 95,8 процент дүүргэһэн байха юм. Энээниие 1945 оной январиин нэгэнтэй сасуулхада арбан процентээр бага боло о. Мүн сеялкэ культиватор, борной заһабарилха түсэбүүд дүүрээгүй байгаа. Зарим МТС-үүд заһабарилгын шанарые сахингүй хүдэлмэридөө голодоһо гаргана. Эдэ бүхы унжагай нобшо ба харюусалгагүй ябадалнууд юун дээрэһээ гараа б гэхэдэ, эхэнхидээ аймагуудтахи партийна, советскэ органуудай МТС-үүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжын хүтэлбэреэр хангаагүй байһанһаа болоно.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүд 1946 оной нэгэдэхи кварталай түрүүшын һаранууд соо эрхим шанартайгаар бүримүһэн дүүргэгдэһэн байха зэргэтэй. Поли дээгүүр саһа тогтоохо, наг шэбхэ шэрэхэ, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые суглуулха, хүдөө ажалай машина зэмсэг, хомут тоногуудые заһабарилха мэтын хүдэлмэринүүд энэ дары дүүргэгдэхэ ёһотой. Тэрэшэлэн тарилгада хэрэглэгдэхэ үбһэ тэжээл таһалха, мори унаануудые амаруулха гээшэ полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хангаха байна.

Үрһэ хааха, сэбэрлэхэ хүдэлмэринүүдые дары шалгадхажа, кондиционно эрхим шанартай болгохо, агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ. Трактор болон хүдөө ажалай машина зэмсэгүүд, хомут тоногуудые һайнаар заһабарилжа бэлэн болгохо хэрэгтэ колхознигуудай, илангаяа таряанажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхы хабые элсүүлжэ, тэдэнэрэй хүдэлмэриие социалистическэ мүрысөөнэй хүсэтэ долгин дор эмхидхэхэ ябадал нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органууд, агрономууд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дайшалхы зорилго мүн.

Мүнөө манай Эхэ ороной бүхы ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө бии байгаа хабаа бараниие гаргажа байна. Тэдэнэртэй хамта энэ хүдэлөөндэ үргэн эршэтэйгээр оролсоһон манай республикын колхознигууд таряашад тарилгадаа хүсэн түгэс бэлэдхэжэ, һунгалтын үдэртэ эрхим бэлэг бариха байһаниинь лабтай.

И. В. Сталин болбол господинууд Георгиев, Стайнов ба Югов гэгшэдтэй уулзаба

Январиин 7-до СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин болбол Болгариин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ г-н К. Георгиев, Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н П. Стайнов ба Дотоодо Хэрэгүүдэй Министр А. Югов гэгшэдтэй уулзаба.

Хөөрэлдөөн болоходонь СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, Болгарида һуугаа СССР-эй Элшэн түлөөлэгшэ С. П. Кирсанов болон СССР-тэ һуугаа Болгариин Элшэн түлөөлэгшэ г-н Д. Михалчев гэгшэд байлсаба.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин господин К. Георгиевые хүндэлжэ обед хэбэ

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин январиин 8-да Кремль соо, Болгариин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ господин К. Георгиевые хүндэлжэ обед үгэбэ.

Обед дээрэ Георгиевһоо гадна, Болгариин Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н П. Стайнов ба Дотоодо Хэрэгүүдэй Министр г-н А. Югов гэгшэд байлсаба. Мүн тэрэшэлэн СССР-тэ һуугаа Болгариин Элшэн түлөөлэгшэ профессор Д. Михалчев, Москвада байгаа Болгарска миссиин советнигүүд г. г. А. Николаев, Х. Радеюски, Б. Бристов ба В. Владов гэгшэд байлсаба.

Советскэ талаһаа В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, А. А. Жданов, Л. М. Каганович, Л. П. Берия, Г. М. Маленков, Н. А. Вознесенский, А. Н. Косыгин, Н. А. Булганин, В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, И. Ф. Семичастнов, Г. М. Попов ба бусад байлсаба.

Обед болбол хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн байна.



ОКРУЖНОЙ ҺУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДТА НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Доро гараа табиһан бидэнэрэй хэн бүхэн тус тустаа бидэниие хэдэн олон һунгуулиин округуудта СССР-эй Верховно Соведтэ депутат болгохо кандидадаар дэбжүүлһэн тухай элдэбын заводууд, колхозууд болон хэдэн олон областьнууд ба округуудай һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи зүблөөнүүдһээ телеграммануудые абаһан байгаа.

Бидэнэй кандидатурые дэбжүүлэн табиһан нүхэд һунгагшадта бултандань, тэдэнэй этигэл найдабариин түлөө, өөһэдынгөө гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Зүгөөр, хуулиин ёһоор хадаа, бидэнэй хэн бүхэн имагта нэгэ һунгуулиин округто баллотировалагдажа шадаха байһан хадань, бидэнэр коммунистнууд ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй членүүд байһан хадаа, ВКП (б)-гэй ЦК-һаа заабари һуража хандаһан байнабди гэжэ мэдүүлхэ хэрэгтэй дээрэ тоолонобди. Тиихэдэмнай ВКП(б)-гэй ЦК болбол бидэниие бусад ондоо округуудһаа өөһэдынгөө кандидатурые һалгаажа, доро дурсагдаһан һунгуулиин округуудта баллотировалагдаха тухай бидэндэ заабари үгэһэн байна гэбэл:

Андреев А. А.—Союзай Соведтэ, Ашхабадска һунгуулиин округ, Туркменскэ ССР.

Берия Л. П.—Союзай Соведтэ, Тбилисскэ гү, али Сталинска һунгуулиин округ, Грузинскэ ССР.

Буденный С. М.—Союзай Соведтэ, Шепетовско һунгуулиин округ, Украинскэ ССР.

Булганин Н. А.—Национальностьнуудай Соведтэ, Московско городской һунгуулиин округ, г. Москва.

Вознесенский Н. А.—Национальностьнуудай Соведтэ, Горьковско һунгуулиин округ.

Ворошилов К. Е.—Союзай Соведтэ, Минскэ городской һунгуулиин округ, Белорусскэ ССР.

Жданов А. А.—Союзай Соведтэ, Володарска һунгуулиин округ, г. Ленинград.

Жуков Г. К.—Союзай Соведтэ, №660 Тусгаар һунгуулиин округ.

Каганович Л. М.—Союзай Соведтэ, Ташкентскэ Ленинскэ һунгуулиин округ, Узбекскэ ССР.

Калинин М. И.—Национальностьнуудай Соведтэ, Ленинградска городской һунгуулиин округ, г. Ленинград.

Косыгин А. Н.—Национальностьнуудай Соведтэ, Ленинградска хүдөөгэй һунгуулиин округ.

Конев И. С.—Союзай Соведтэ, №665 Тусгаар һунгуулиин округ.

Маленков Г. М.—Союзай Соведтэ, Ленинградска һунгуулиин округ, г. Москва.

Микоян А. И.—Национальностьнуудай Соведтэ, Ереванска Сталинска һунгуулиин округ, Армянскэ ССР.

Михайлов Н. А.—Национальностьнуудай Соведтэ, Ставропольска һунгуулиин округ.

Молотов В. М.—Союзай Соведтэ, Молотовско һунгуулиин округ, г. Москва.

Сталин И. В.—Союзай Соведтэ, Сталинска һунгуулиин округ, г. Москва.

Хрущев Н. С.—Союзай Соведтэ, Киевскэ Ленинскэ һунгуулиин округ, г. Киев.

Шверник Н. М.—Национальностьнуудай Соведтэ, Свердловскэ һунгуулиин округ.

Шкирятов М. Ф.—Национальностьнуудай Соведтэ, Тульско-Рязанска һунгуулиин округ.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй үгэһэн эдэ заабаринуудые дүүргэлтэ болгохоор хүлеэн абаабди.

Энэ мэдүүлгые анхаралдаа абажа, депутадуудта кандидадуудые дансада оруулхадаа документ болгожо хараһыень зохихо һунгуулиин комиссинуудые гуйнабди.

Андреев А. А.
Берия Л. П.
Буденный С. М.
Булганин Н. А.
Вознесенский Н. А.
Ворошилов К. Е.
Жданов А. А.
Жуков Г. К.
Каганович Л. М.
Калинин М. И.
Косыгин А. Н.
Конев И. С.
Маленков Г. М.
Микоян А. И.
Михайлов Н. А.
Молотов В. М.
Сталин И. В.
Хрущев Н. С.
Шверник Н. М.
Шкирятов М. Ф.

1946 оной январиин 8.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

Хүдөө-ажалай машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадые бии болгохо тухай

1. Һомо хэрэгсэлнүүдэй арадай Комиссариадай болон тэрэнэй предприятинууд дунда зэргын машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадай ба Транспортна машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадай тракторна заводууд ба мүн тэрэшэлэн Миномётно зэбсэгжүүлгын Арадай Комиссариадай хүдөө-ажалай машино-бүтээлгын заводуудай бааза дээрэ хүдөө-ажалай машино-бүтээлгын нииитэсоюзна Арадай Комиссариадые бии болгохо.

2. Һомо хэрэгсэлнүүдэй Арадай Комиссариадые тарааха.

3. СССР-эй Совнаркомой баталһан спискын ёһоор, предприятинууд ба организацинуудые хүдөө-ажалай Машино-бүтээлгын Арадай Комиссариадта дамжуулан үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной январиин 7.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

Нүхэр Ванников Б. Л. гэгшые хүдөө-ажалай машино-бүтээлгын Арадай Комиссараар томилхо тухай

Нүхэр Ванников Борис Львовичые хүдөө-ажалай машино-бүтээлгын Арадай Комиссараар томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной январиин 7.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум болбол 1946 оной январиин 8-ай Указаар участково һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшые гү, али секретариие 1946 оной январиин 12-һоо эхилээд, февралиин 12-ой үдэр хүртэр үндэһэн ажалһаань сүлөөлөөд, салин хүлһэниинь ажаллажа байһан газартаа үгтэжэ байха юм гэжэ тогтообо.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Бурят-Монгол АССР-эй һунгуулиин окружной комиссинуудта

Доро гараа табигшад болохо ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой бюрогой членүүд, Бурят-Монгол АССР-эй хэдэн олон һунгуулиин округуудаар СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай кандидадуудта дэбжүүлэгдэһэн бидэнэр болбол манай кандидатурануудые дэбжүүлжэ, манда үндэр дээдэ этигэмжэ үзүүлһэнэйнь түлөө бүхы һунгагшадта гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

ВКП(б)-гэй областной комитедэй заабариие хүтэлбэри болгожо, бидэнэр хадаа удаадахи һунгуулиин округуудта һунгагдахаар өөһэдынгөө зүбшөөлые үгэнэбди гэбэл:

Иванов С. М.—Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Кабанскын № 438 һунгуулиин округто;

Кудрявцев А. В.—Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын № 343 городской һунгуулиин округто;

Лобсанов Б. Л.—Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Баргажанай № 439 һунгуулиин округто;

Цыденова Г. А.—Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын № 344 хүдөөгэй һунгуулиин округто.

Энээн тухайгаа бидэнэр тусхайта һунгуулиин окружной комиссинуудта мэдүүлгэ хэһэн байнабди.

С. ИВАНОВ.
А. КУДРЯВЦЕВ.
Б. ЛОБСАНОВ.
Г. ЦЫДЕНОВА.

АРАДУУДАЙ АХАДУУГЭЙ НАЙДАМТАЙ ТУЛГУУРИ АРЮУН ТҮРЭЛ ОРОМНАЙ, АЛДАРШЫШ!

* * * *

Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ окружной комиссинууд СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые регистрацилжа эхилбэ

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой бухы һунгагшадта

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой ажалшадай суглаан болбол Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидат болгожо, арадуудай агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус Иосиф Виссарионович Сталиниие дэбжүүлһэн байна. Энэ халаа парти ба арад зоной хоорондоо гүнзэгы таһаршагүй холбоо барисаатай байһыень, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой эбдэршэгүй бухэ байһыень гайхамшаг һайнаар харуулба. Мүнөөдэр, **1946 оной январиин 4-дэ болоһон Сталинска һунгуулиин округой заводуудай, фабрикануудай, албан газарнуудай, һургуулинуудай, коммунистическэ организацинуудай, профессиональна союзуудай, комсомольско организацинуудай, ажалшадай общественуудай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөн** болбол һунгуулиин урда тээхи суглаануудай нэгэн һаналаар гаргаһан шиидхэбэринүүдые хизааргүй ехэ баяртайгаар дамжэнэ.

Нүхэр Сталин болбол СССР-эй түрүүшын зарлалгын Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгагдаһан манай депутат байһан юм. Нүхэр Сталинай советскэ парламентын түрүүшын депутат болоод байһыень дахяад хараха гэһэн столицын Сталинска һунгуулиин округой ажалшадай дура хүсэл халаа бухы советскэ арад зоной эгээн халуун, эгээн ехэ хүсэлэн мүн. Сталин болбол манай Эсэгэ, манай вождь ба полководец гэшэ.

Өөрынгөө угаа ехэ эрдэмые бухыгээнь, баалит революционно хүй дүршэлые, агууехэ эмхидхэлэй ба полководческо гениие арюун һайхан зүрхэнэйнгөө сохилол бухэниие нүхэр Сталин советскэ арад зондоо, социалистическэ Эхэ орондоо үгэлэг байха юм. Советскэ гүрэнэй бухы ажабайдал ба хүгжэлтэ, социалистическэ системын мандахынь түлөө манай Эхэ ороной ажалшадай хэһэн бухы героическэ тэмсэл халаа агуухэ Сталинай нэрэтэй, агууехэ политическэ ба гүрэн түрын алба тушаал ябуулагшын гениальна ба хёрхо хурса полководецын нэрэ алдартай холбогдонхой.

Бухы советскэ арад зоной түрүүшын депутат нүхэр Сталин болбол бидэнэй харгы зам дээрэ бага бэшэ тохёолдоһон бухы бэрхэшээлнүүд соогуур манай Эхэ орониие илалтатайгаар хүтэлжэ ерэбэ. Нүхэр Сталинай ударидалгаар ябаһан манай орон халаа хүсэн түгэс индустриально-колхозно держава болоһон, советскэ наука ба культура сэсэглэн һалбараһан байха юм.

Гитлеровскэ Германида эсэргүү дайн сэрэг болоходо, Советскэ Союзда ушаруулагдаһан айхабтар хүндэ хүшэр туршалгануудай болохо байһан жэлнүүдтэ нүхэр Сталин болбол дайсаниие сухарюулан сохихын тулада, немецко-фашистскэ һүрэг'алууршад ба японско булимтарагшадые үй бута сохихын тулада советскэ арад зониие болхоожо жагсааһан ба зоритыень бадаруулһан байха юм. Манай столицын героическэ оборона ба немецкэ булимтарагшадта эсэргүүсэжэ, Советскэ Союзай хэһэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэхэ ябадалда шиидхэхы үүргэтэй байһан Москва шадар немецүүдые үй бута сохилго халаа нүхэр Сталинай нэрэ алдартай таһаршагүйгөөр холбогдонхой. Мүнөө болоод байхада СССР болбол баруун тээ немецкэ добтолгын ба зүүн тээ японско добтолгын аюулһаа хахасаад байна. Бухы дэлхэй дээрэ түүхэтэ энэ илалта түйлаһанайнгаа түлөө бидэнэр агуухэ вождь ба полководец нүхэр Сталинай ашыень харюулха ёһотойбди.

Манай Эхэ орон болбол гансахан сэрэгэй талаар бэшэ, мүн экономическа талаарша дайсанаа дараха илалта түйлаһан байха юм. Советскэ арад зон болбол дайн сэрэгэй түлэг дундуур шэнэ фабрика ба заводуудые, электростанци ба шахтанууд болон метрогой гоё һайхан станцинуудые бариха хүсэ олоһон байна бшуу.

Колхозно байгуулалта гэшэ дайн сэрэгэй хүндэ хүшэр туршалгые нэрэтэй -түрэтэйгөөр тэсэжэ гараа. Советскэ таряашад болбол Улаан Армиин сэрэгшэдые талхаар ба элеэ хоолой зүйлнүүдээр, ажаүйлэдбэриие түүхэй эдээр таһаралтагүй хангажа байгаа һэн. Дайн сэрэг болбол В. И. Ленинэй ба ленинскэ хэрэгые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ И. В. Сталинай байгуулһан Советскэ социалистическэ гүрэнэй диилдэшэгүй ехэ хүсэтэй байһыень харуулба. Сэсэмэргэн ленинско-сталинска национальна политикын ашаар байгуулагдаһан манай Эхэ ороной арадуудай хани барисаан гэшэ улам бухэ болобо.

Сталинска һунгуулиин округой һунгагшад бидэнэр халаа гитлеровскэ Германи ба империалистическэ Японииие дараһан Советскэ Союзай илалтын хэрэгтэ бухы советскэ арад зонтойгоо хамта хубитаяа оруулһан байнабди гэжэ сэдьхэлдээ ханамжатайгаар мэдүүлжэ шадаха байнабди.

Сталинска ба Бауманска районуудай хэдэн мянгаад ажалшад фронтдо ошоһон байгаа. Тылдэ үлэһэн хүнүүд халаа завод ба фабрикануудай дээрэ унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ, түрэл Улаан Армиия буу зэбсэг ба дайшалхы техникээр хангажа байгаа һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай болоһон жэлнүүдтэ Сталинска ба Бауманска районуудай заводууд ба фабриканууд болбол Улаан Армидаа хэдэн мянгаад авиационно мотор, хэдэн зуун мянган автомат ба миномёт, олон миллион минэ ба авиабомбо үгэһэн байха юм. Манай хэһэн ажал Советскэ правительствоор тэмдэглэгдээ. Парти ба правительствын даалгабаринуудые амжалтатай һайнаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Сталинска ба Бауманска районуудай 13 предприятинууд Советскэ Союзай орденуудаар шагнагдаа. Манай округой 3.000 гаран эрхим хүдэлмэришэд-стахановецууд, инженернүүд, техникүүд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд правительственна шагнал хайрада хүртэбэ.

Манай эсэгэ ба багша нүхэр Сталинай ударидалгаар бидэнэр алдарта һайхан ба героическа замаар ябажа ерээбди. Нүхэр Сталинай ударидалгаар ябажа бидэнэр коммунизмын түлөө тэмсэлдэ ба ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые түйлахабди. Арадуудай агууехэ вождь, гениальна полководец нүхэр Сталин алдаршаг лэ!

Нүхэд һунгагшад! Сталинска һунгуулиин округой түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөн болбол ССР Союзай Верховно Соведые һунгаха түүхэтэ үдэртэ, 1946 оной февралиин 10-да, 8 жэлэй саада тээ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта хэһэн үдэртэл адляар, манай инаг, түрэл нүхэр Сталинай түлөө айхабтар ехэ баяртайгаар ба омгорхолтойгоор, нэгэн һаналтайгаар дахяад голосоволхын тулада бултадаа өөмхитэйгээр һунгуулиин газарта ошоебди гэжэ таанарые уряална.

Нүхэр Сталинай түлөө голосоволжо байхадаа, бидэнэр эгээн демократическа Сталинска Конституциияр соностогдоһон ба советскэ гүрэнөөр хангагдаһан манай агуухэ эрхэнүүдэй түлөө голосоволхо байнабди.

Нүхэр Сталинай түлөө голосоволжо байхадаа, бидэнэр Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам саашань бухэжүүлхын түлөө, советскэ культурын мандахын түлөө, манай ороной ажалшадай зол жаргалай түлөө голосоволхо байнабди.

Советскэ арад—илагша арад мандаха болтогой!

Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Алдарта большевистскэ парти мандаха болтогой!

Арадуудай агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин мандаха болтогой!



БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын худөөгэй окружной һунгуулиин комиссии һунгагшадай список хаража байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комиссиин түрүүлэгшэ Н. К. Врублевский (баруун гарһаа), комиссиин членүүд Т. Н. Ананьина ба С. С. Калинин.

А. Поповай фото.

НҮХЭР И. С. ЮМАШЕВ ДАЛЬНЕВОСТОЧНО ҺУНГУУЛИИН ОКРУГТО ҺУНГАГДАХААР ЗҮБШӨӨЛӨӨ ҮГЭБЭ

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно һунгуулиин округой депутадта миниие кандидатурые дэбжүүлһэн Бурят-Монгол АССР-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, эрэгтэй эмэгтэй колхозникүүд, Улаан Армиин боецүүд ба офицернүүдэй зүгһөө намда иимэ ехэ этигэмжэ найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө үнэн сэдьхэлһээн баясхалан хүргэнэб.

Өөрынгөө бухы шадабариие ба хүсые тус найдабариие дүүргэхын тулада зорюулха байнаб.

Энээнтэй хамта СССР-эй Верховно Соведэй депутадта РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно № 25 һунгуулиин округто депутат болоожо һунгагдахаар би зүбшөөлөө үгэһэнөө мэдээсэнэб.

Адмирал ЮМАШЕВ.

1946 оной январиин 10.

Һунгуулиин урда тээхи зүблөөнһөө

ХОРИНСК. (Манай тусхай корреспондентһээ). Эндэ һунгалтын урда тээхи аймагай зүблөөн болоожо дүүрэбэ. Тэрээн дээрэ колхоз, МТС-үүдэй, ажаүйлэдбэриин предприятинүүд болон албан газарнуудай—аймагай олонниитын организацинууд ба ажалшадай депутадуудай түлөөлэгшэд сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

ВКП(б)-гэй Хориин айкомой секретарь нүхэр И. Б. Борсоев мүнөөнэй һунгалтын агуухэ удхашанар тухай тодорхойгоор хэлээд, һунгалтада бэлэдхэлые харуулба.

—Арад зон һунгалтада бүгэдөөрөө бэлдэжэ байхадаа,—гэжэ нүхэр Борсоев хэлэнэ.—Эхэ оронойгоо эрхим хүбүүд басагад тухай эгүүридэ мүнхэ тэмсэл соо элиржэ гараһан хүнүүд тухай бодоно. Манай аймагай ажалшад агуухэ Сталин вождиин, мүн парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ тон ехэ баяртайгаар нэрлэһэн байха юм. Мүн хамта Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин членүүд ба Хориин МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад нютагайгаа нэрэтэй солотой басаган, БМАССР-эй габьяата артистка Клавдия Ивановна Гомбоева-Языковае кандидадта дэбжүүлхэдэнь, үргэн ниитэ зон ехээр дэмжэжэ байна. Мүн манай аймагай колхозууд ба бусад эмхинүүдтэ болоһон суглаан дээрэ адмирал Юмашев Иван Степанович, бурят-монгол арадай үнэн шударгуу басаган Цыденова Гунсын Аюшиевна гэгшэдые СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадууд болгон дэбжүүлхэ тухай дурадхал маша зүб гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна. Таанар кандидадууд тухай хэлсэжэ, коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой кандидадуудые һунгагшадай үзэмжэдэ табиха бээт гэжэ найдаха байнаб.

Эдихэлэй һүүлээр түлөөлэгшэд һунгагшадай үмэнэһөө үгэ хэлэбэд.

Трибуна дээрэ—худөөгэй багша Дари Мижитова. Тэрэ халаа ниигэжэ ехэ баяртайгаар хөөрэбэ:

—Бидэнэр бултадаа эрхэ сүлөөтэй жаргалта хүхюун ажаһуудалтай болоо гээшэбди. Урдань харанхы мунхаг байһан бурядай байдал баяртай сэнгүү болоо. Манай совет арад халаа хариин харийн дайсадһаа эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа шадаха байһанаа Эхэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ эли тодоор харуулаа. Бидэниие иимэ зол жаргалтай болгоһон, манай орониие иимэ хүсэн түгэлдэр болгоһон хүниие—арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэжэ Красно-партизанска сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозникүүд нэгэн дуугаар тогтообо. Бидэнэр Сталинай кандидатура дэбжүүлжэ, арадуудай агууехэ вождьыо бэшэгэд хандаха золтой байһандаа баяртайбди.

Удаань колхозник Босыгин трибуна дээрэ гарана.

—Манай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозникүүд,—гэжэ эхилнэ,—нүхэр Гомбоева-Языковагай кандидатура дэбжүүлээ. Клава гэшэ манай өндэ үгытэй айлай булэдэ түрэһэн, бурядай дүүшэ басаган юм. Клавдия Ивановна һуралсахадаа ба ажал хэхэдээ зориг зүрхэтэй байжа, мүнөө республикын габьяата артистка болонхой. Нүхэр Гомбоева-Языковагай кандидатура СССР-эй гүрэнэй засагай дээдэ органдо дэбжүүлхэдээ, тэрэ халаа арадай найдабариие сохом дүүргэхэ гэжэ бата найданабди.

Һүүлээрынь Хориин МТС-эй түрүү тракторна бригадын бригадир Гарма Аюшиев, «Красный Партизан» колхозой учетчик Головко, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозник Цыретаров, Хориин МТС эй дэргэдэхи комсомольско организациин секретарь Краснопеева, хуушанай ордендо багша П. Г. Далуев ба бусад тон ехэ эдибхитэйгээр дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай дэмжэгдэжэ байһан тухай хэлэбэ.

Тэрэ зүблөөндэ хабаадагшадай бултанайнь нэгэн һаналаар аймагай һунгагшадта хандалга баталан абтажа, тэрэнь аймагай газетэдэ толилогдоо.

Дащи ЛУБСАНОВ.

Улан-Удын худөөгэй һунгуулиин округой бухы һунгагшадта һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнэй ХАНДАЛГА

Нүхэдүүд!

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын худөөгэй һунгуулиин округой һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ суглараһан бидэнэр, хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, колхозууд, Улаан Армиин частьнуудай ба олон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд болбол Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской һунгуулиин округто өөрынгөө нэгэдэхи кандидат болгожо Советскэ Конституциие зохёогшо, манай илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, багша, хани нүхэр ба вождь **Иосиф Виссарионович СТАЛИНИИЕ**. Тэрэнэй ойрын соратнигууд **Вячеслав Михайлович МОЛОТОВ** болон **Георгий Максимилианович МАЛЕНКОВОЙ** кандидатура дэбжүүлбэбди. Мүн областной партийна организациин хүтэлбэрилэгшэ, Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн—**Александр Васильевич КУДРЯВЦЕВАЙ** кандидатурые дэбжүүлнэбди.

Бидэнэр болбол РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно № 25 һунгуулиин округто депутадай кандидадта нүхэр Сталинай ойрын соратнигууд советскэ гүрэнэй гайхамшагта хүтэлбэрилэгшэ **Михаил Иванович КАЛИНИНИИЕ**, Улаан Армиин мэдээжэ эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Маршал **Климентий Ефремович ВОРОШИЛОВЫЕ** ба Советскэ Союзай Герой Номгон далайн Уһан-Сэрэгэй флодые командалагша адмирал **Иван Степанович ЮМАШЕВЫЕ** дэбжүүлһэн байнабди.

Манай партиин үнэн сэхэ хүбүүд ба советскэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд **Лаврентий Павлович БЕРИЯ, Лазарь Моисеевич КАГАНОВИЧ, Андрей Александрович ЖДАНОВ**, мүн тэрэшэлэн Улан-Удын депогой ба бухы Зүүн-Сибиринин түмэр харгын эрхим машинист, партийна бэшэ большевик **Иван Никифорович КОЧУРОВ** гэгшэдэй кандидатурануудые БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын 436-дахи худөөгэй һунгуулиин округто дэбжүүлбэбди.

Һунгалта хэхэ үдэр—1946 оной февралиин 10-да агуухэ Сталинай түлөө ба тэрэнэй ойрын соратнигууд нүхэд Молотов, Калинин, Ворошилов, Каганович, Маленков, Берия, Жданов мүн манай Эхэ ороной эрхим хүбүүдэй түлөө өөһэдынгөө голос үгэхыень бидэнэр Улан-Удын 436-дахи худөөгэй һунгуулиин округой бухы һунгагшадта хандanабди.

Манай Эхэ ороной эрхим хүбүүд, Ленин-Сталинай партияар хүмүүжүүлэгдэһэн Александр Васильевич Кудрявцевай, Иван Степанович Юмашевай ба Иван Никифорович Кочуровай түлөө голосоо үгыт гэжэ ханданабди.

Һунгуулиин үдэртэ—февралиин 10-да, бидэнэр нэгэн хүн шэнги өөһэдынгөө голосые коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн кандидадуудай түлөө үгэжэ, Ленин-Сталинай партиие нарин нягтаар тойрожо жагсаһанаа ба нүхэр Сталиндаа өөһэдынгөө үнэн сэхэ байһанаа харуулхабди гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба манай инаг нүхэр Сталиниие найдуулнабди.

Сталинска Конституци мандаха болтогой!

Илагша арад мандаха болтогой!

Манай илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша Советскэ Союзай Генералиссимус, манай түрэл ба инаглан хүндэлдэг Сталин мандаха болтогой!

Библиотекын хүдэлмэри тушаа

Гүрэнэй заводой партийна организаци болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ кампаниин эхилхэтэй хамта, партийна эхин организациин библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа гол анхаралаа табиһан байгаа. Мүнөө тус парторганизациин бухы библиотекэнүүдээр һунгуулиин Дүрим, һунгуули тушаа материалтай номууд уншалгын зал соо олоор табигдахаһаа гадна, советскэ һунгуулиин системэ тухай ямар-ямар номуудые уншаха тухай список эли тодоор бэшэжэ, тэндэ табигдаһан байха юм. Энэнь агитаторнуудта ехэхэн туһатай байна.

Партбабинедэй библиотекые даагша нүхэр З. Пермитина гэгшэ һунгуулиин темэтэй номуудые суглуулжа, [illegible] библиотекэ эмхидхээд, тэрэнээ [illegible] һунгуулиин участогуудай дэргэдэ бии болгоһон агитпунктнуудта эльгээдэг заншалтай болоһон байха юм.

Ажалшадай ажаһуудаг гэр байрануудаар, мүн цехын улаан булангуудаар 5 нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэжэ гаргагдаа.

Эндэхи һунгагшад сүлөөтэй сагтаа энэ номуудые уншаха аргатай болобо. Энэ үүсхэлые бусад партийна эхин организацинууд халажа абаха бээ гэжэ найдагдана.

Г. БАДМАЕВ.

Һунгуулида ямараар бэлэдхэнэб

(Изолгын аймагай Гильбириин сомисполкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ж. Тогочиевтой хөөрэлдөөн)

Ажалшадай депутадуудай Гильбириин сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд, тэндэхи партийна ба комсомольско эхин организацинуудай эдибхитэй туһаламжа доро һунгуулиин участково комиссиин составта имагта эдибхитэй, большевистскэ партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ хүнүүдые дэбжүүлхэ тушаа гол анхаралаа табиһан байгаа. Мүнөө тус комиссиин членүүд һунгуулида бэлэдхэхэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр хэжэ ябанад. Энэ комиссиин составта Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин членүүд халаа өөрынгөө секретарь нүхэр Д. Ганжуровые дэбжүүлээ. Мүн армиһаа табигдажа ерэһэн, арад зоной дунда хүндэтэй нүхэр П. Э. Цыревжапов дэбжүүлэгдэбэ. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой эрэтэй эмэгтэй членүүд болбол түрүү бригадын бригадир стахановец нүхэр Д. Гомбоев гэгшые ба тэндэхи һургуулиин багша арад ниитын дунда илангаяа залуушуулай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эдибхитэйгээр хэдэг нүхэр П. Х. Дабацыреновагай кандидатурые дэбжүүлһэн байгаа. Энэ комиссиин членүүд өөһэдынгөө эрхэ ба үүргануудтай һайнаар танилсанхай. Эгээн түрүүшынгээ заседани дээрэ һунгуулиин урда тээ хэхэ хүдэлмэриин түсэб баталһан байна.

Тэрээнһээ гадна, һунгагшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие 29 эрхим агитаторнууд хэжэ ябана. Эдэнэр халаа СССР-эй «Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримтэй» ба Сталинска Конституцитай арад ниитые үргэнөөр танилсуулна. Энэ темээр 125 заняти үнгэргэгдэжэ, хэдэн зуун һунгагшад хабаадуулагдаа. Партийна эхин организаци болбол өөрынгөө агитаторнуудтай саг үргэлжэ семинар болон зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, тэдэнэртэ советскэ һунгуулиин системые һайнаар ойлгуулжа үгэнэ.

Түрүү агитаторнууд нүхэд П. Х. Дабацыренова, Д. Доржиев болон бусад өөһэдынгөө участогууд дээрэ 10—15 дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, анхаахи һунгагшадые һунгуулиин Дүримтэй, Сталинска Конституцитай болон советскэ орон дотор һунгуули хэхэ системын журамтай һайнаар танилсуулнад. Малай гүүртэнүүд дээрэ, колхозно центрһээ холо байһан колхозникүүдтэ һунгуулиин Дүримые ойлгуулха ябадал угаа шухала болоно.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ түүхэтэ үдэрые ажал хүдэлмэри дээрээ амжалтануудые түйлажа угтаха зорилготойгоор эндэхи малшад өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилжэ, малай үбэлжэлгые түбхын түрүүндэ, үбэлэй бэлшээриие зүбөөр эмхидхэжэ, үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха тэмсэл хэжэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша нүхэр Б. Х. Пурбуев ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша нүхэр Д. П. Тугутов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг малшад мүнөө дээрээ социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, правлениингээ ба партийна эхин организациингаа гамжуулгын Улаан тугуудые барижа ябанад.

Тус сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд агитаторнуудай халуун туһаламжатайгаар һунгагшадай список зохёогоод, тэрээнээ дахин-дахин шалгажа байна. Участково комиссиин хүдэлмэрилхэ гэр байрые дулаалха, гоёохо, вождьнарой портредүүд болон плаката, лозунгнуудаар шэмэхэ, керосин олохо мүн телефонтой болгохо гэхэ мэтын эмхидхэлэй-техническэ хүдэлмэри хэгдэжэ дүүргэгдээ.

Б. ДАНСАРУНОВ.

ТҮРҮҮ МАЛШАДАЙ ЗҮБЛӨӨНДЭ ХАБААДАЛСАХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГТЫ!

АДУУГАА АРБИНТАЙГААР, БУРУУГАА БУЛШАНТАЙГААР ОНДО ОРУУЛАЯ!

МАЛАА ИИМЭЭР ХАРУУҺАЛНАБДИ

Манай колхозой ажалаа улам хүгжүүлһэн, адуу малаа олошоруулан ...хэһэн ябадал хадла бүхы колхозниггуудай, тэрэ тоодо малшадай эсэ-сусыргагүй шангаар ажаллаһанай ...ла үрэ болоно. Фермэнүүднай 1945 ...до малажал үс әбэрилхэ гүрэнэй ...сэб амжалтатайгаар дүүргэһэн ...яэ. Гүрэндэ тушааха 1945 оной ...лажалай продуктнуудай түсэбүүдэ ...е гүбсэд дүүргэнхэйбди.

Малаа үбэлэй сагта тураангүй, ...үүлэн үбшэлүүлэнгүйгөөр ондо оруулха ...алаж малажалые саашадаа хүгжүүлхэ ...эрэгтэ шиидхэхы удхатай. Бидэ ...р малажалай хүдэлмэрилэгшэд малаа ...гтанаар үбэлжүүлхэ, түл абалгые ...гшэе толгой хоролтогүйгөөр үнгэргэхын түлөө бултадаа тэмсэжэ байнабди. Бүхы малнай дулаан байра, ...и зөөлэн дэбисхэр хохироор хангагданхай. Малшан бүхэн 2—3 һара ...о үүрхэ үбһэ, һолоомсоо газаагаа ...ож абаашанхай. Тиигээд үбһэ, һоломоо гамтайгаар гаргашалжа ...йха юм.

Малай адуулга муу бэшээр ябуулагдажа байна. Тураһан гү, али хүшэеэ муутаһан мал манайда үгы. Хамта 8 гүүртэ үхэр, 6 гүүртэ хонин, 1 гүүртэ адуун бэлшээрилжэ ябахаар таһалагданхай. Тэндэ 49 хүн хүдэлмэрилнэ. Малшадта 38 хониной арһан 14 паар валенка үгтэһэн байна. Мүнөө хүн бүхэн дулаан хубсаһатай болонхой.

Малшан бүхэн харюусалгата хүдэ мэреэ үнэн сэхээр дүүргэжэ, малайнгаа хойноһоо саг үргэлжэ халуун анхаралаа табина. Эрхим үнеэшэд Будаева, Цымпилова, Цыжитова гэгшэд 18—18 үнеэ, 19—19 бяруунуудые харууһалжа байдаг. Эдэнэр үглөөнэй 8 саг багта малаа хашаанһаань гаргажа эдеэлүүлээд, 10 саг багта бэлшээдэг юм. Тиихэдэа хэһэ соонь уһалдаг байна. Хашаагаань хэтэрхые үдэр бүри шэнэлжэ байдаг юм. Эдэнэр бодо малайнгаа, мүн шэ тугалнуудаа хашаа байрые илангаяа һайнаар шабажа дулаа ...н байна.

Ц. ЦЫРЕНОВ, Хориин аймагай Лениндэ нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшые орлогшо.

Аяар холын Ахын малшад

Манай республикын эгээн холын аймаг болохо Ахын түрүү колхозууд ба малажалай хүдэлмэрилэгшэд адуу малаа олошоруулан, ашаг шэмыень арбидхахын түлөө эрид шангаар тэмсэжэ байна.

«Улаан малшан» колхозой членүүд 1945 ондо малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—105 процент, эбэртэ бодо малаар—103 процент, буга үсхэбэрилхэ—104 процент дүүргэһэн байха юм. Түс колхозой түрүүлэгшэ Аюша Шобоев гэгшэ 1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб түрэл бүрөөр үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы колхозниггуудай хаба шадалые элсүүлһэн байна. Мүн энэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаһа соонь үнгэргөө.

«Коминтерн» колхозой һүнэй-товарна фермэ (даагшань нүхэр Нахаипекова) 1945 ондо эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 104,0 процент дүүргөө. Энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд бодо мал болон тугалнуудые хоролтогүйгөөр тэнжээхын түлөө унаһан малтайгаа абаха забдагүйгөөр хүдэлмэрилһэн байна. Тэрэшэлэн энэ колхозой хонишон Д. Жартатарова гэгшэ һүнэй-товарна фермынхидтэ булигдаагүй. Энэ нүхэр 1945 ондо абаһан тугалнуудаа нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермэ (даагшань нүхэр Пронтеев) 1945 ондо адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 107,0 процент дүүргэһэн байна. Мүнөө фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудай хунгалдаа зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоод, үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын түлөө бушуу түргэнөөр тэмсэжэ байха юм.

Дээрэ дурсагдагша түрүү колхоз болон фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд шэнги эршэтэйгээр ажаллажа, социалистическэ малажалые бүхы хэмжээгээрынь хүгжүүлэн магтаалтай болоһон малшад Ахын аймагта яһала олон бии. Тэдэнэй дунда Баландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой хонишон Д. Нюсхаева, «КИМ» колхозой үхэршэн С. Гармаева ба бусадые оруулмаар байна. Нүхэр Нюсхаева 1945 он соо абаһан тугалнуудаа нэгэшье хоролтогүй тобир тарганаар тэнжээжэ, үнгэрэгшэ жэлэй 11 һара соо 498 ажалта үдэр олоһон байха юм.

Ахын аймагай эдэ түрүү малшад СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэтэ болзор—февралиин 10 хүртэр улам ехэ эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, энэ түүхэтэ үдэрые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ үргэн дэлгэрэнгүйгээр оролсоһон байна.

Б. ЦЫРЕНОВА.

ГОЛ ХҮСЭЕЭ МАЛАЖАЛДА ЭЛСҮҮЛЭНХЭЙ

1946 оной малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлээд. Эхэ орондоо элбэг ехэ мяха, тоһо, брынзэ мэтын продуктнуудые элбэгээр үгэхын түлөө Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд (Дунда Худан) социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсонхой. Колхозой правлени ба партийна организаци болбол малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй культурна эрилтэнүүдые харюулхын зорилгоор, фермэ бүхэнөөр улаан булан эмхидхэһэн ба түсхай агитаторнуудые томилжо эльгээһэн байна. Тиин, фермын хүдэлмэрилэгшэд улаан булангаа сугларжа СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ дүрэмые гүнзэгыгөөр шудалнад.

1945 ондо энэ колхозой түрүү малшад яһала һайнаар хүдэлмэрилжэ гараһан байха юм. Тэдэнэр бодо мал үсхэбэрилхэ болон түл абаха түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Түрүү ажалаараа шалгаржа, нэмэлтэ түлбэри абаһан 20 гаран малшадай дунда Балжиг Цыренбазарова, Гэнсын Цыбикова, Дашы Дамдинов ба бусад бии.

Дурсагдагша түрүү малшадай мүнөө үеын түрүүшын зорилго хадаа адуу малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын тулада үбэлэй бэлшээрине зүбөөр хэрэглэхэ, үбһэ тэжээл гамта гаар гаргашалжа арьилха, түл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа, тугал, хурьгадаа хоролтогүйгөөр тэнжээхэ ябадал болоно. Тиигээд байхадаа Кировэй нэрэмжэтэ артелиин малшад 1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гэһэн социалистическэ уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэжэ шадаха байна.

Ц. ТОКТОХОЕВ.

Республиканска суглаанда хабаадалсахын түлөө

...ЧУРА. (Телефоноор абтаба). Малажалай түрүүшүүлэй республиканска ...анда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө ...нгүүдай малшад эршэмтэйгээр ...жэ байна. Аймагай малажалай суглаанда хабаадагшадай гаргаһан хандалга ...үбшэн хэлсээд, социалистическэ ...өөндэ оролсоһонһоо хойшо Сталинай ...мжэтэ артелиин малшад горьтойхон ...лтануудые туйлаа. Энэ хадаа түс ...иин малшадай имагтал адуу малай ...лгэдэ амжалтатайгаар бэлэдхэһэнэй ...ашагта үрэ мүн.

...лай байра байдалай заһабарилгые ...и фермэ болон гүүртэнүүд богони ...р соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэ... байна. Хашаа, балгаһан ба малай бусад байрануудые хододоо сэбэрлэгдэжэ, ...н сэбэр байдаг юм. Үбэлэй үедэ хүнгүйгөөр хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэнхэй. Бүхы фермэ, гүүртэнүүд үбһэ ...ээ нормын ёһоор гамнажа гаргалжа. Үбэлэй бэлшээрине зүбөөр хэрэглэжэ, ...үдэр малаа һайнаар адуулхын түлөө эндэхи онсо анхаралаа табидаг юм.

Сталинай нэрэмжэтэ артелиин членүүд 1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб эбэртэ бодо малаар—114 процент, хони ямаагаар—112 процент дүүргэһэн байна.

Малажалые хүгжүүлэн олошоруулха хэрэгтэ үнэн сэхээр хандаһан 20 малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Тэдэнэй дунда түсгаар шалгарһан малшад Цыпилма Санжиева—17 хони, Мыдыгма Будажапова—15 хони, Рыгзыма Цыренова, Дыжидма Бадмаева гэгшэд нэгэ-нэгэ үнеэ абаһан байна.

Эндэхи малшад малажалай республиканска суглаанда хабаадалсахын түлөө һаянай улам эршэтэйгээр хүдэлмэрилдэг болобо. Үхэр малаа адуулха, харууһалха, тэдэнэй байра байдалые урин дулаан ба арюун сэбэр байлгаха, үбһэ тэжээл арбилха мэтын гүримые малшан бүхэн шангаар сахина.

Е. КУПРАШ.

Аймагай түрүү малшадай үүсхэлээр

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). «Путь Социализм» колхозой малажалай фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд аймагай түрүү малшадай үүсхэлээр үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоо. Һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд энэ мүрысөөндэ илажа ябана. Фермые даагша нүхэр Петров үбһэ тэжээл зүбөөр гаргашалха, бэлшээрине хүсэд хэрэглэжэ, малаа адуулха хэрэгтэ бүхы малшадаа хабаадуулан, тэдэнэрэй ажалые һайнаар эмхидхэжэ шадаа.

Мүнөө энэ фермын бүхы мал тобир тарганаар үбэлжэжэ байна. Малшан бүхэн колхозой правлениин зохёоһон тэжээлэй балансын ёһоор үбһэ, һолоомсоо гаргашалдаг байха юм. Бүхы малынь үбһэ тэжээлээ хобто сооһоо эдидэг байна. Шадал шэнээгээр бага туранхай малнууд бэлеэн уһаар уһалагдана.

Фермэ, гүүртэ бүхэнэйнь малай байра нууд заһабарилагдажа, урин дулаан болонхой. Мүн малай байрануудай дотор хиие сэбэр ба арюун байлгана.

Малажалай түрүүшүүлэй үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ оролсохоһоо абаһан уялгануудаа энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд тон һайнаар дүүргэжэ байна.

И. КИРЕЙЧУК.

Малынь тураагүй

Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозниггуудай бүхы хүсые элсүүлжэ шадаһан Байкало-Кударын аймагай «Майн 1» колхоз түрүүшын һарануудта һайн жэшээнүүдые харуулжа байна. Малажалайнь бүхы фермэ, гүүртэнүүд адуулгые һайнаар эмхидхэжэ, малаа урин дулаан байрада байлгадаг, зоотехническэ заабаринн ёһоор ...үбшэдаг дээрэһээ бүхы малаа тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байха юм. Гүүртэ бүхэнэйнь мал барандаа дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай юм. Һүүлэй һарануудта нэгэшье толгой мал гарзада ороогүй юм.

Түс колхозой малшад социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоод үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэжэ, 1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб түрэл бүрөөр дүүргэхэ. Үлүүлэн дүүргэхэ, Эхэ орондоо элбэг ехэ мяха, тоһо, һү, брынзэ мэтын продуктнуудые үгэхэ уялгануудые абаа.

Б. БАТОРОВ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүлээ

Малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтээр Гаргинска сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз Курумкан соо түрүүлэнхэй. 1945 ондо энэ колхоз аймагай малажалай выставкэдэ хабаадалсажа, республиканска выставкомһоо хоёрдохи зэргын диплом мүнгэн шантайгаар абаһан байха юм.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—105,8 процент, эбэртэ бодо малаар—105,8, хони ямаагаар—100,5 процент дүүргээ. Тэрэшэлэн адуу малһаа абтаха ашаг шэмые нилээдгүй дээшэлүүлжэ, малажалай продуктнуудые тушааха талаар гүрэнтэйгээ бүримүһэн тоосоһон байна.

Мүнөө энэ колхозой малажалай фермэ, бригаданууд СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудай хунгалдаа зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөө бүри шангадхаад, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байха юм. Малай байра байдалые урин дулаанаар бэлэдхэһэн, үбһэ тэжээлые зүбөөр гаргашалһанай ашаар эндэхи үхэр малаа тураангүй тобир тарган байлгана.

Х. АЧИТУЕВ.

Республиканска выставкомдо

Иволгын аймагай выставкомой зуушалгаар, доро дурсагдаһан түрүү колхоз, малажалай фермэ, түрүүшүүлдэ дипломуудые олгохо гэжэ республиканска выставком тогтооо:

НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР:

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо. Түс колхоз малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—103,4 процент, эбэртэ бодо малаар—125 процент, хони ямаагаар—118 процент дүүргэһэн, малажалай продуктнуудые тушааха бүхы түлбэринүүдээр гүрэнтэйгээ болзорһоо урид тооһоһон байна.

Дамбаев Дагба Дамбаевичта—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Боткова Антонида Гавриловнада—«Майн 1» колхозой һаалишан. 12 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан, һаамхай үнеэн бүриһөө 1216 литр һү һааһан байна.

ХОЁРДОХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР:

«Майн 1» колхоздо. Түс колхоз малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—105 процент, эбэртэ бодо малаар—128 процент, хони ямаагаар—125 процент дүүргэһэн, һаамхай үнеэн бүриһөө 1026 литр һү һааһан байха юм.

«Осоавиахим» колхозой һүнэй-товарна фермэдэ. Түс фермэ түл абаха түсэб 100,1 процент дүүргэһэн, һаамхай үнеэн бүриһөө 1230 литр һү һааһан байна.

Михалев Александр Ивановичта—«Майн 1» колхозой түрүүлэгшэ.

Черняров Филипп Арсентьевичта—«Осоавиахим» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша.

Дабаев Лубсанцыренда—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан. 40 гүүнһээ 37 унага абажа хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Кэучинина Александр Михайловнада—Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 14 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан, һаамхай үнеэн бүриһөө 931 литр һү һааһан байна.

Мордовская Августа Михайловнада—Маяковскын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, 10.571 литр һүнэй орондо 12.680 литр һү һааһан байха юм.

Бадмаева Бадма Бадмаевнада—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон. 108 хониноо 135 хурьга абажа бүрин бүтэнөөр ондо оруулаад, хонин бүриһөө дундаа зэргээр 3,7 килограмм нооһо хайшалһан байна.

ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ:

Королева Татьяна Яковлевнада—«Красный Октябрь» колхозой хонишон. 160 хониноо 162 хурьга абажа тэнжээһэн байха юм.

Бадмацыренова Самбада—«Мартын 8» колхозой хонишон. 160 хониноо 199 хурьга абажа тэнжээһэн байна.

Зайцева Евдония Савельевнада—«Осоавиахим» колхозой һаалишан. һаамхай үнеэн бүриһөө 1059 литр һү һаагаа.

Рупышова Дарья Яковлевнада—«17 партсъездын» нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 12 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень хоролтогүйгөөр ондо оруулһан. һаамхай үнеэн бүриһөө 927 литр һү һааһан байна.

Ендонова Хандада—Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, 15 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Дармаева Цыренхандада—«Коминтерн» колхозой ахалагша адуушан. 23 гүүнһээ 18 унага абажа тэнжээһэн байна.

Цыбикова Самада—«Улаан Оронго» колхозой хонишон. 103 хониноо 117 хурьга абажа бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа.

Убугунова Пылжидта—«Улаан Оронго» колхозой һаалишан. 16 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень бүрин бүтэнөөр тэнжээгээ.

Омоттуев Цыбикта—«Улаан Оронго» колхозой хонишон. 126 хониноо 156 хурьга абажа тэнжээбэ.

Шейсоронова Дулмада—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 20 үнеэнһээ 20 тугал абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээһэн байна.

Адуу малаа олошоруулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэе!

...най колхозой малшад республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо бэедээ даажа абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө ...енэд. 1945 ондо малшадай социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоой ашаар, жэлэй эсэсэй дүнгөөр яһала һайн амжалтануудые туйлаһан байба.

1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ ...энэй түсэб адуу морёор (республикын ...о аймагуудаар байһан 117 толгой ...дые оруулаагүй байхада)—91 процент, эбэртэ бодо малаар—113.7 процент, хони ямаагаар—107,5 процент ...ргэһэн байха юм.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республикын томохон колхозуудай нэгэн ...шэ тоологдодог юм. Колхозоймнай ...рмэ болон бригаданууд 10.000 шахуу ...тай байна. Эдэ малнуудые хэдэн олон ...ын колхозниггуудай харюусалга доро ...лжа үгэнхэйбди. 48 заимкануудаар ...тэн таһалагдаһан колхозно һүрэгүүдые харууһалжа байһан малшадай ...ин олон жэлэй баялиг дүршэлтэй ...онхой.

1945 ондо бидэнэр малшадай социалистическэ мүрысөөе үлэмжэ һайнаар ...мхидхэһэн байнабди. Урда жэлнүүдтэ ...алшадай суглаа үнгэргэжэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай тогтоол гаргаад, заимканууд болон малшадай абаһан уялгануудые сүтлүүлжэ абаһараа хизаарладаг байгаа һэмди. Мүрысөө эмхидхэхэ тухай ганцал энэ хүүр гаргаад өөсэдтэнь, хүргэдэггүй байһан энэ харюусалгагүй ябадалаа бидэнэр огтолон ...ижо, 1945 ондо эхилһэн хэрэгээ хүсэд бэелүүлһэн байнабди.

Бүхы фермэ, бригадануудаар социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые харуулха доска бии болгогдоһон байха юм. Тэндэ малшадай мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүхэндэ харуулагдажа байхаһаа гадна, һарын эсэс бүхэндэ фермэ болон бригаданудаар малшадай суглаанууд үнгэргэгдэжэ, мүрысөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэдэг байгаабди. Тиихэдээ мүрысөөндэ илаһан фермэ гү, али бригадада колхозой правлени ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг ба түрүү колхозниггуудта шан үгтэдэг байгаа. Мүрысөөнэй ябасые саг соонь дүнлэжэ түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүд колхозниггуудай саашанхи эдибхиие нилээдгүй дээшэлүүлжэ үгөө.

Малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе колхозой правлени, партийна, комсомольско организацинууд толгойлон удэридаг байна. Агитаторнууд малшадай дунда ниитэ-ойлгуулмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг ба ханын газетэ, дайшалхы хуудаһануудые саг үргэлжэ гаргадаг байха юм. Фермэ, бригада бүхэнөөр партийна комсомольско организацинуудаар эльгээгдэһэн агитаторнууд саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг байна. Малажалай томохон бригадануудаар улаан булангууд эмхидхэгдэжэ, элдэб янзын литература, газетэ, журналнууд бэлэдхэгдэнхэй.

Үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ, адуу малай байдал, харууһалгые һайжаруулха хэрэгтэ малшадай дунда эмхидхэгдэһэн зооветминимумай кружогууд үгэаа ехэ удхашанартай байна. Манай колхоздо 5 ииимэ кружок эмхидхэгдэнхэй. Эдэндэ 80 һаалишад, хонишод, үхэршэд, адуушад хабаадалсана. Энэ кружогуудые колхозой зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хүтэлбэрилдэг юм.

Ажалай нэмэлтэ түлбэри олгохо тухай правительствын тогтоол малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрине һайжаруулха хэрэгтэ угаа ехэ үүргэтэй байна. Ажалай нэмэлтэ түлбэрине зүбөөр хубаарилжа колхозниггуудта саг болзор соонь үгөөд байхада, тэдэнэр адуу малай байдал, харууһалгые саашадаа улам һайжаруулжа, ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлдэг. 1945 оной дүнгөөр манай колхозой 70 таран малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 19 тугал, 141 хурьга, хоёр унага абаһан байна.

Һүнэй-товарна 3-дахи фермые даагша Базар Цыренов гэгшэ эбэртэ бодо мал хүгжүүлхэ жэлэй түсэб—110 процент, һү һааха түсэб—101 процент, түл абаха түсэб—114,6 процент дүүргэхэ ябадал хангаһанай ашаар, ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 3 тугал абаа. Түс фермэ түхэреэн жэл соо нэгэшье толгой мал хоролтодо оруулаагүй байха юм.

Хониной-товарна фермые даагша Буда Шадапов гэгшэ ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 4 хурьга абаа. Энэ фермэ хони үсхэбэрилхэ жэлэй түсэб—101 процент, түл абаха түсэб—102 процент дүүргэһэн байна.

Түрүү һаалишан Балжан Сангадиева гэгшэ өөрынгөө ажалда үнэн сэхээр хандадаг юм. 1945 ондо нүхэр Сангадиева даажа абаһан 13 үнеэдээ бүтэдыень түрүүлжэ, тугалнуудыень элүүр энхээр тэнжээһэн ба һү һааха түсэбөө 100 процент дүүргэһэн байна. Тиин, энэ нүхэр ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ тугал абаа. Хонишон нүхэр Цыремпилова гэгшэ 75 хониноо 81 хурьга абажа хоролтогүйгөөр тэнжээгээд, ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 7 хурьга абаһан байна. Тэрэшэлэн хонишод Хандама Сандакова, Цыпилма Доржиева гэгшэд эрхим хүдэлмэриин түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон түс түстаа 6 хурьга абаһан байха юм.

Зүгөөр, бидэнэр колхозниггуудта ажалай нэмэлтэ түлбэри олгохо тухай правительствын тогтоолые фермын хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ гүнзэгыгөөр ойлгуулжа хүсэд шадаагүй байнабди. Тиимэһээ зарим фермэнүүдэй малшад өөһэдынгөө хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандажа, илангаяа нарай малые хоролтодо оруулха ябадал гаргана.

Бодо болон нарай малые нэгэшье толгой хороонгүй адуу малай үбэлжэлгые амгалан тайбанаар үнгэргэхэ ябадал мүнөө үедэ бидэнэрэй гол шухала зорилго болонхой. Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө бидэнэр бага бэшэ хүдэлмэри ябуулаабди. Бүхы малнай урин дулаан байра байдалаар хангагданхай, гэбэшье сагай уларилай ган гасуур байһан дээрэһээ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй дээрэһээ ехэхэн бэрхэшээлтэй байнабди. Тиимэһээ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө зүбөөр ба гамтайгаар гаргашалха ябадалда шухала анхарал хандуулагдана.

Колхозой правлени үбһэ тэжээлые зүбөөр ба гамтайгаар гаргашалха али бүхы хэмжээнүүдые эртээнһээ хойшо хараалханхай. Адуу малые үбэлэй байрада оруулхаһаа бүри түрүүн фермэ, бригада бүхэнөөр үбһэ тэжээл гаргашалха һара бүриин түсэб зохёогдоо һэн. Зохёогдоһон энэ түсэбые нарин̆заар сахиха ябадалые колхозой правлениин член гү, али түсхай комисси саг үргэлжэ шалгажа байдаг юм. Мүнөө нэгэшье фермэ, заимканууд үбһэ тэжээлые байгуулагдаһан графигһаа үлүүсэ гаргашалаагүй байна.

Тэжээлэй балансые байгуулхада түл абалгын жэгдэрэн эхилхэ үедэ фермэ бүхэнэй һайн шанартай үбһэтэй байха ябадал хараадаа абалсаа һэмди. Үбһэ тэжээлые хэды ехээр гамнабашье, адуу малай шадал шэнэдэ бишэнихэншье дооһолуулаагүйбди. Энэ хадаа үбэлэй бэлшээрине зүбөөр хэрэглэжэ, адуулгые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаа үрэ мүн. Мүнөө үедэ 600 толгой эбэртэ бодо мал, 2.200 хони ямаан, 200 адуун хээрын бэлшээридэ ябана. Эдэ малнуудые хэдэн жэлэй дүршэл шадабаритай ба мэргэжэлтэй эрхим колхозниггууд харууһална. Бэлшээриин хагда ногоое шалгаж байржэ олохо, уһалууриие ходо шалгажа байхын тулада мэргэжэлтэй колхозник томилогдонхой юм.

Нэмэлтэ тэжээл суглуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри үнгэргэгдэһэн ба мүнөөшье энэ хэмжээ-ябуулга үргэлжэлүүлэгдэһээр. Энэ хүдэлмэридэ 27 хүнһөө бүридэһэн 9 звено хабаадалсана. Эдэнэр 3.000 центнер тэжээл нэмэжэ суглуулха уялга абаһан юм. Мүнөө 1500 центнер хагда ба ожорһо суглуулханхай. Нэмэлтэ тэжээл суглуулха хүдэлмэри һайнаар ябуулаад байхадамнай садхалан үбэлжэлгэ хангагдаха хүсэд аргатай болоно.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтэнүүдые харюулжа, тэдэнэрые халуун анхаралаар хүреэлхэ ябадал шухала зорилго мүн. Манай колхозой правлени бүхы фермэнүүдэй малшадые урин дулаан байра байдалаар хангаһан, гэрнүүдыень заһабарилһан ба түлишыень зөөжэ үгтэһэн байна. Үхэршэд ба адуушадта дулаан хубсаһан үгтөө. Жэшээлхэдэ 9 оодон дулаан дэгэл, 6 даха, 30 паар валенка, 30 паар оймһо, бээлэй гэхэ мэтэ үгтэһэн байна.

Зүгөөр, аймагай худалдаа-наймаанай эмхи-зургаанууд малшадые анхарха тушаа хэрэгсээдэггүй байха юм. Аяар мүнөө хүртэр фермэнүүдээр тараажа үгэхэ керосинаар хангаагүй байһаар. Тэрэшэлэн сай, дабһан, ширэ мэтын үргэн хэрэгсээлэй эд бараагаар хангадаггүй юм. Тиимэдэ малшадые шухала хэрэгсэлэй эд бараагаар хангаха ябадалые аймагай худалдаа-наймаанай эмхи-зургаанууд хараадаа абалсаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Манай колхозой малажалай хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудай хунгалдаа зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөө бүри эршэмтэйгээр ябуулан, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1946 ондо адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые түрэл бүрөөр дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлэн, малажалай продуктнуудые тушааха талаар гүрэнтэйгөө бүримүһэн тооһохо ябадал хангахын түлөө бүхы хаба шадалаа гаргаха байһанаа лабтай.

Б. ЦЫРЕНЖАПОВ, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Ториин аймаг соо түрүү фермэ

«Авангард» гэжэ хүдөө-ажалай артелиин хониной-товарна фермэ Ториин аймагай малажалай фермэнүүдые илажа ябанхай. Энэ фермын хонишод 1945 оной гүрэнэй түсэбые нилээдгүй үлүүлэн дүүргэһэн. 100 хонин бүриһөө дунда зэргээр 109 хурьга абаһан байна.

Түс фермын хүдэлмэрилэгшэд 1945—46 онуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг болзор соонь, һайн шанартайгаар үнгэргөө һэн. Тэрэнэй ашаар эдэнэр үбэлэй түрүүшын һарануудые амгалан тайбанаар дабажа байна. Хони ямаадай адуулгые энэ фермынхид һайнаар үнгэргэжэ байха юм. Тэжээлээр ба урин дулаан байраар ядаагүй байхалаараа хонин һүрэгүүдынь хүсэ шадалаа буураагүй байна.

Фермые даагша нүхэр Ахметчин гэгшэ зун-намарай адуулгые һайнаар үнгэргөөд, хони ямаагаа таргалуулжа, үбэлые амгалан тайбанаар дабаха дүүрэн аргатай болоһон байха юм. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи социалистическэ мүрысөөе нүхэр Ахметчин өөрөө хүтэлбэрилжэ түрүү хонишодой дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлхын түлөө халуун оролдолго гаргадаг байна.

Һаянай энэ фермын хүтэлбэрилэгшэд хони ямаадаа бүри ехэ оролдосотойгоор харууһалдаг болоо.



Грузинска ССР. Махарадзын нэрэмжэтэ колхоздо Т. Квирквелия гэгшын хүтэлбэри доро дуу ба хатарай самодеятельностиин ансамбль эмхидхэгдэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: чонгуристканууд Б. Тоточава, Н. Тоточава ба Б. Малазония гэгшэд наадажа байна.

М. Квирикашвилиин фото (ТАСС-эй фотохронико).

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИН

Стахановска вахтада жагсабад

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые һайн амжалтануудаар угтахаа хүсэжэ, Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой түмэршэ дархашуулай цех стахановска вахтада жагсажа, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа байна.

Цехын түрүү стахановецууд нүхэд Чуйкова Зырянова, Дорощук ба бусад үдэр бүхэндэ даалгабаряа 150—200 процент дүүргэжэ амжалтануудаараа суурхаад.

Эдэ эдибхитэд 1946 ондо үшөө үндэр амжалтануудые туйлахаар уялгануудые абабад.

Дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

Һаяхан Кабанскын аймагай Колесовско сомоной гүйсэдкомой сесси үнгэргэгдэбэ. Эндэ 70 гаран хүн хабаадалсаһан байна.

Энэ сомоной ажалшад—патриодууд үнгэрэгшэ жэлэй турша соо эршэтэй һайнаар ажаллажа, сомоной соведүүдэй республиканска социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Туйлаһан амжалтануудыень тэмдэглэн, Бурят-Монголой Верховно Соведэй Президиум ба Совнарком тус сомондо дамжуулгын Улаан туг ба 4 мянган түхэриг мүнгэн шагнал барюулхаар тогтоол гаргаһан юм.

Республикын эрэв хоолой Нарком нүхэр И. А. Жарков Верховно Соведэй Президиумэй ба СНК-гэй даалгабараар үнгэрэгшэ сесси дээрэ дамжуулгын Улаан туг ба 4000 түхэриг тус сомоной түрүүлэгшэдэ барюулба.

Хэлсэнайгаа даалгабари 1700 процент дүүргэбэ

Улан-Удэ станциин вагон заһабарилгын пунктын түмэршэ дархан нүхэр Мэмэрь СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр эй дашарамдуулан стахановска вахтада жагсажа, һаяхан халаанайнгаа даалгабари 1700 процент дүүргэбэ.

Мүн токарь нүхэр Дмитрий Рябов хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилжэ, даалгабаряа 700 процент дүүргэһэн байна.

Агитаторнуудай суглаан

ВКП(б)-гэй Кяхтын райкомой парткабинедтэ һаяхан агитаторнуудай суглаан үнгэргэгдэбэ. Тэрэ суглаанда «Советскэ һунгуулиин системэ бүхы дэлхэй дээрэ эгээн демократическэ системэ мүн» гэһэн темээр аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ушцаев элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр агитаторнууд нүхэд Уфинцева, Уланова, Мухаметова гэгшэд һунгуулиингаа участок дээрэ яажа хүдэлмэри ябуулжа байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэбэд.

2 хони нэмэлтэ түлбэри абаба

Түринн аймагай Бургалтайн сомоной Сайнановагай нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон фронтовик нүхэр Даши Олдупов үнгэрэгшэ жэлдэ хонидоо һайн ар харуу һалжа, 123 эхэ хони һоо 125 хурьга абажа, нэ эшье хорогтогүйгөөр тэнжээбэ. Мүн 53 килограмм нооһо даалгабариһаа үлүү хайшалһан байна.

Энэ амжалтануудайнь түлөө тус колхозой правлени нүхэр Олдуповто нэмэлтэ түлбэри болгон 2 хони үгэбэ.

Шэнэ жэлэй 30 мянган бэлэг

Улан-Удэ городой худалдаа-наймаанай таһаг городой үхибүүдтэ шэнэ жэлэ 30 мянган бэлэгүүдые үгэһэн байна.

Тэдэнэй 10 мянган бэлэгүүдынь Пионернүүдэй Баатар ба үхибүүдэй театрта үгтэһэн байха юм.

Шэлэй заводой дэргэдэхи комсомолецуудай амжалтанууд

Улан-Удын механизированна шэлэй заводой комсомолецууд өөһэдынгөө урда табигдаһан уялгата түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэнэ.

Үхибүүдэй наадахай хэдэг цехын нүхэр Распоповагай комсомольско-залуушуулай бригада һара бүхэндэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, завод соогоо түрүү һуури эзэлжэ, декабрь һарын даалгабариие 240 процент дүүргэһэн байна. Энэ цехын зарим түрүү комсомолецууд хатааһашиинда даалгабари 300 процент хүртэр дүүргэдэг юм.

Комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Распопова гэгшэ үдэр бүхэндэ даалгабаряа 347 процент дүүргэжэ, һайн жэшээ харуулан, залуу хүдэлмэришэдые хүтэлнэ. Мүн энэ цехын түрүү стахановка нүхэр Филиппова бэлэбэл 334 процент даалгабаряа дүүргэжэ, гүрэндөө нилээд нэмэлтэ продукци үгэнэ.

Тэрэшэлэн нүхэд Первухина, Носкова гэгшэд түрүү дурсагнаһаа дутангүй хүдэлмэрилжэ, даалгабаряа үдэр бүхэндэ 230—240 процент дүүргэнэд.

Энэ цехын комсомолецууд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэртэ үндэр амжалтатайгаар ерэхээр нэгэ хүн мэтэ эмхитэйгээр ажаллажа байна.

90 баабгай алаба

Георгий Андриянович Шелковников 14 наһанһаа хойшо ан гүрөөл агнажа ябана.

Энэ заахан габшагай хүбүүн түрүүшээ тайгада гараад, ан гүрөөһэ алажа, гэртээ аза олзотойгоор бусажа, аба эжытээ баяруулхаа хүсэн нишэ тиишээ хараашалан ябана.

Тайга налдуу абяа шимээгүй ... ганцахан хүл доронь хагдаһай һаршаганхань ба зүрхэнэйнь сохилгоон тэр эндэ дуулдана. Тиигэжэ я атарһаь юум һаршагаһан хэбэртэй болоод, харахадань—холохоншье бэшэ нэгэ томо баабгай байба. Энэ заахан хүбүүн зэвшье айнгүй, ехэ хүн мэтэ буугаа бэрин шагаажа буудахатайнь зэргэ баабгай унашаһан байгаа.

Ингэжэ нүхэр Георгий Андрияновичын түрүүшын олзоёо барижа баярлаһан сагһаа хойшо 48 жэл үнгэрбэ. Энэ 48 жэлэй турша соо 90 гаран баабгайнуудые энэ нүхэрнай алаһан байна.

Мүнөө нүхэр Шелковников республикада дорогоо эгээл мэргэжэлтэ, түрүү ангуушадай нэгэнинь болоно. Нүхэр Георгий Андриянович өөрынгөө 62 наһандаа баригдажа гэртээ һуужа байдаг бэшэ, хабар жэл бүхэндэ тайгада гаража, агнуурыа хэһээр байна. 1944—45 оной агнуурыин сэг соо нүхэр Шелковников Бурзаготой „Заготж в сырьё од" конторондо 37 мянган түхэригэй сэнтэй булганай 59 һайн шанартай арһа тушааһан байна. Ганцахан 1945 оной IV-дэхи кварталай турша соо булганай 14 арһые тушаба.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые бүри ехэ амжалтануудаар угтахаа хүсэжэ, үшөө 10 мянган түхэриг хүрэхэр сэнтэй ангай арһа тушаахаар социалистическэ уялгануудые эдибхитэй нүхэрнай абаба.

Георгий Андриянович республика соогоо мэргэжэлтэй ангуушадые олон болгохоор хүсэжэ жэл бүхэндэ өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуудые һурадаг юм. Мүнөө 14 наһатай Т. Кирпичевые һурадаг байна. Тэрэ һурагшань гүрэндөө 780 түхэригэй сэнтэй ангай арһа тушааба.

С. СКОСЫРСКИЙ.

224 шэнэ номууд ерэбэ

Һаяхан Улан-Удын центральна библиотекэдэ 224 шахуу шэнэ номууд ерэбэ.

Тэрэ номуудай дунда подполковник Величкын—«Илагдаһан Берлин», Гайдарай—«Зоригтой хатуу зүрхэн», Шолоховой—«Солдадай эбэзэ», Суворовой—«Солдадай үгэ» гэхэ мэтэ гоё һайхан хэблэгдэһэн номууд бии.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Январиин 7-ой үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 7 (ТАСС). Январиин 7-до трибуналай үглөөнэй заседани болгол американска гэмнэлтын түшээгшэ Тейлор гэгшын үгэ хэлэлгээр нээгдэбэ. Гэмнэлтын заключениин нэгэдэхи бүлэг тушаа германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно командованиин болон генеральна штабай зэмэтэй байһыень гэршэлһэн документнүүдые энээнэй урда тээхи заседани дээрэ харуулжа дүүргэөд, гэмнэгшэ болбол германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командованиин ба генеральна штабай сэрэгэй гэмтэ аашанүүдые ба ниитын түсэб гү, али заговорые бэелүүлхэдээ хүнэй үнгэ-сэдьэ гүй муухай гэмтэ ябадалнуудые хэһэнэй түлөө гол ехэ харюусалгатай байна гэжэ гэмнэхэ хэрэгтэ ороно.

Нэрлэгдэһэн организацинуудай членүүдэй юу хэжэ байһыень ба сэрэгэй гэмтэ ябадалнуудые хэхэдэнь туһалжа байһан тухайгаа һайса мэдэхэ байһан юм гэжэ гэршэлжэ шадахабди гэжэ Тейлор хэлэнэ. СС-ба СД-эйн хэһэн гэмтэ ябадалнуудай олонхинь ОКВ ба генеральна штабай зүгһөө сэхэ хабаадагатайгаар хэгдэжэ байһан юм гэжэ бидэ гэршэлхэбди. ОКВ ба генеральна штабай, мүн тэрэшэлэн сүүдлүүлжэ байһан 5 хүнэй—Геринг, Кейтель, Иодль, Редер ба Дениц гэгшэдэй зэмэтэй байһыень гэршэлхын тулада, гэмнэгшэ болбол 1942 оной октябриин 18-да Гитлерэй гаргаһан приказые уншажа үгэнэ, тэрэ хадаа парашютна частьнууд болон десантна операцинуудые хэхэ частьнуудые үгы хэхэ тухай приказ байгаа юм. Энэ приказ хадаа гэмнэлтые гэршэлхэ документнүүдэй нэгэниинь болоно гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ.

Дам саашаа, гэмнэгшэ болбол парашютистнүүдые болон десантна частьнуудай составые хюдаха тухай Гитлерэй приказые германска армиин дээдэ офицернүүдэй болон зарим нэгэн частьнуудай хайшан гэжэ хүсэлдэнь оруулжа байһыень гэршэлхэ документнүүдые харуулна. 1942 оной ноябриин 11-эй һүни англиска пл нео Эдерсуун (Норвеги) шадар гэмтэһэн байгаа гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Тэрэ планет дээрэ англиска команда—17 хүн байһан юм. Командын членүүд бултадаа англиска сэрэгэй форма үмдэжэ ябаа һэн. Тэдэнһээ 3 хүнинь гэтэл болохо үедэ үхэһэн байгаа. Амиды үлэһэн 14 хүнинь Гитлерэй приказай ёһоор ноябриин 20-ой үдэшэлэн саазалагдаа һэн.

Тиимэ гэмтэ ябадалнуудые гэршэлхын тулада гэмнэгшэ болбол парашютистнүүдые үгы хэхэ байһан тухай 1942 оной ноябриин 21-дэ үгэһэн ОКВ-эй мэдээсэл соһоо уншажа үгнэ.

Удаа тээнь полковник Тейлор болбол үшөө 3 документ харуулна, тэрээн дээрэһэнь мэдэхэдэ: Норвеги дотор германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани хадаа баригдаһан парашютистнүүдые алаха тухай Гитлерэй приказые эрэлшууд бэелүүлжэ байба. Мүн лэ тиигэжэ Итали дотор баригдаһан союзна парашютистнүүд ба десантнуудта хандадаг байһыень харуулна.

Нормандида союзнигуудай сэрэгүүдэй бууха үедэ, агаарай десантые алхабгаар ехээр буулгаха оролдо байһан хадань, германска командовани болбол Гитлерэй захирагые хаашан гээд дүүргэхэ тухай асуудал табиһан байха юм гэжэ Тейлор хэлэнэ. Верховно командованиин штабай офицернүүдэй хоорондо энээн тухай бэшэгэ һэн һүүлээр, 1944 оной июниин 25-да Кейтелиин телеграфна приказ эльгээгдэбэ, тэрэн дээрэ Италиин ба Вермахтын нэрэнүүд табигданхай байгаа һэн.

„Командостой хайшан гээд хандахай" гэһэн гаршагтай энэ приказ соо ингэжэ хэлэгдэһэн байгаа: „Франци дотор англо-американецуудые бууһаһанай һүүлэ ршье тер ористнууд бэ диверсионно частьнуудые хюдахай тухай 1942 оной октябриин 18-да Фюрерэй гаргаһан приказ хүсэтэй зандаа үлэхэ байна" гэжэ.

1944 оной июль һара соо Зүүн урда Европодо, илангаяа Югославида союзна сэрэгүүдтэй холбоо барисаатай байһан англиска, американска ба советска сэрэгэй миссинүүдэй членүүдтэ 1942 оной октябриин 18-да Гитлерэй гаргаһан приказые хайшан гээд хэрэглэхэб гэһэн асуудал германска дээдэ командованиин үмэнэ табигдаһан байна гэжэ гэмнэгшэ үргэлжэлүүлнэ. Тиигээд оли хадаа германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй оперативна штаб болбол 1942 оной октябриин 18-да Гитлерэй гаргаһан приказ эдэ бүхы сэрэгэй миссинүүд тушаа бэелүүлэг эхэ ёһотой гэжэ һалшаан дуулгахаа. Кейтелиин гарта табигатай приказ гаргагдаһан байгаа. Энэ приказай ёһоор нэгэ союзна сэрэгэй миссиин 15 членүүд 1945 оной январь һара соо саазалагдаһан юм гэжэ гэмнэгшэ нэмэнэ.

Энэ документые соносхоод байхадаа, гэмнэгшэ болбол десантна операцинуудай частьнууд болон парашютистнүүдые германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гэмтэ муухайгаар хюдажа байһыень харуулһан гэмнэлтын документнүүдые харуулжа дүүргэнэ.

Дам саашаа полковник Тейлор болбол Европын зүүн зүгтэ гитлеровецүүдэй хэжэ байһан сэрэгэй гэмтэ ябадалнууд тухай хэлэжэ ороно. Тэрэ хадаа, энээнэй урда тээ сүүдэй процесс дээрэ үргэн олон гэршэ болохо зүйлнүүд харуулагдаһан байгаа гэжэ трибуналда hануулна. Гэр хадаа «Барбароссой түсэб» гэжэ гү, али Советскэ Союзда добтолхо түсэбые бэелүүлхэ тушаа бэлэдхэл хэхэ тухай 1941 оной майн 13-да Гитлерэй гаргаһан нюуса приказые соносхожо үгэнэ.

Энэ приказ соогоо Гитлер болбол советскэ улад зониие хайшан гээд зобоохо тамалха арга тухай өөһэдынгөө сэрэгүүдтэ заабари үгэһэн байха юм. Газар нютагаа байһан зониие хайра гамгүйгөөр зобоохо тамалха гэшэ немецкэ офицернүүд ба тэдэндэ мэдэлтэй байһан сэрэгүүд бэелүүлхэ ёһотой. Гансахан лэ тиимэ хэмжээ абтаха ёһотой гэжэ приказ соонь хэлэгдэнэ. Батальоной команд рһаа эхилэн офицернүүд бэлэбэл һууриин газарнууд е хайра гамгүйгөөр һандаргаха ёһотой гэжэ дурадхагдана.

Энэ захиралтын һүүл багта Гитлер хадаа немецкэ тонуулшад ба алууршад гэшэ ойдоошье гэм-зэмэтэ орохогүй байна гэжэ сон схоһон юм ха. Гитлерэй приказай ёһоор, немецкэ сэрэгэй хубсаһа үмдэһэн немецкэ бандидууд ба дээрмэшэдэй хэһэн гэмтэ ябадалнууд хадаа ойдоошье мүрдэлгэдэ орохо ёһогүй байгаа. Гитлерэй гаргаһан энэ приказ дээрэ Кейтелиин гар табиатай. 17-дохи танкова дивизиин начальник байһан полковник фон Бонел гэгшэ СССР-тэ эсэргүү дайн сэрэглэхын урда тээ Гитлерэй энэ приказые абһанаа бэшэдээр баталан гэршэлһэн байна. Кейтель болбол германска сэрэгүүд эзэмдэгдэһэн советскэ областьнуудта улад зондо үшөө шэрүүн хатуу хэмжээ үүдые абаха ёһотой гэһэн 1941 оной сентябриин 16-да гаргаһан приказ дээрэшье гараа табиһан байха юм. Буһалзануудай үзэгдэмсээр эгээн шэрүүн хатуу хэмжээнүүд абтаха ёһотой гэжэ приказ соонь хэлэгдэнэ.

Тиимэ болоо олоороо, верховно командованиин шеф болохо байһан лэ. мүнөө энэ тэрэ приказые уншажа байхадаа һэнгэргүй шулуун шэнги шэрүүн гай һууһа байһан Кейтель болбол шэрүүн дошхон хэһэлтэнүүдые хэхэ тухай һэ ал ботолые немецкэ сэрэгүүдтэ номнон шэгээжэ байһан юм.

8-дахи армиин командалжа байһан генерал-фельдмаршал Рейхенау гэгшэ өөрынгөө үүр ар ботохо Кейтельһээ зашье дутуугүй байба гэжэ гэмнэгшэ шууд рэлэлдүүбэ. «Зүүн тээ ябаһан немецкэ солдат тэрэ хайрэ гамгүй национальна идеологиие тараагша байха ёһотой» гэһэн ушарһаа үндэһэлһэн зар шандтай зарлал эгты ээ өөрынгөө сэрэгүүдтэ 1941 оной октябриин 10-да захиралта үгэһэн байха юм. Ингэжэ Рейхенаугай гаргаһан приказ хадаа германска сэрэгэйхидэй һалан бодол ба арга методы тон мэргэнээр харуулһан байһан хадань, Гитлер тэрэниие һайшаажа, Кейтель болбол тэрэниие бүхы немецкэ главнокомандада агшаатан тараһан байгаа.

Полковник Тейлор болбол гиммлеровскэ оперативна группанууд ба сэрэгэй командованиин хоорондо тон нягта барисаатай байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлнэ. Оперативна группые толгойлжо ябаһан Олендорфын мэн һаяхан үгэһэн гэршэ болохо үгэнүүд хадаа СС ба СД-эйн эдэ отрядуудай хэһэн айхабтар муу ай гэмтэ ябадалнуудые трибуналай үмэнэ дэлгээжэ харуулаа һэн. Мүн тиихэдээ Олендорф болбол миниин хэжэ байһан ажал хадаа сэрэгэй командованитай нягта барилдаатай байһан юм гэжэ гэршэлэбэ. Полковник Тейлор хадаа немецкэ армиин генералнууд ба офицернүүдэй бэшэ гэршэ үгэһэн гэршэлэлнүүдые трибуналда харуулба. Тэрэнь хадаа гиммлеровскэ һүрэг алуурщад арһаа туһалалмжа ай ба сэрэгэй командованиин дэмтэй байгаад, гайзуурлжа байһыень энэ тодоор гэршэлнэ.

Тиимэ болохолоороо, советскэ районуудта СД ба СС-тэнэй шайканууд гэхэ гү, али оперативна группанууд гэдэгүүдэй хэһэн сэрэгэй гэмтэ ябадалнууд гэшэ германска верховно командованиин ба германска генералнуудай хүсэл мэдэһээр байтар, тэдэнэй зүбшөөрэлтэйгөөр хэгдэжэ байгаа юм байна гэжэ полковник Тейлор тэмдэглэнэ.

Полковник Тейлор болбол саг зуура эзэмдэгдэһэн советскэ газар нютагуудта германска сэрэгүүдэй хэһэн зэрлиг муухай аашанууд тухай документнүүдые трибуналда харуулна.

Шэрүүн дошхоноор хандаха политика гэшэ Советскэ Союз худар сүмэрэн орохынгоо урда тээ нацистскэ заговоршигуудай зорюута зохёоһон хуулита политика байһан юм гэжэ полковник Тейлор хэлэнэ.

Тэрэниие гэршэлхын тулада сүүдлүүлэгшэ Кейтелиин 1940 оной майн 13-да гаргаһан приказые уншажа үгэнэ, тэрээн соонь юун гэжэ хэлэгдэнэб гэхэд: номгодхогдо огүй зониие хэһээхэ ябадал за шье удааруулагдангүй хэгдэхэ ёһотой гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Сэрэгэй подразделенинүүдэй командовани хадаа «һэжэгтэй хүнүүдые» барижа байха ёһотой, саашадаа тэдэниие сүүдтэ үгэжэ байха зэрэгтэй гэжэ хэлэгдэнэ. Кейтелиин приказай ёһоор энэ хэһээлтые сэрэгэй частьнуудай командирнууд хэжэ байха ёһотой.

Иимэ приказ гаргаад байхадаа, Кейтель болбол германска сэрэгэй албаттнай ямаршье гэмтэ ябадалнуудые хээд байгаа юм һаань, ороһоо хэһэ эгдэхэгүй болгоһон хуули гаргаба гэшэ.

Советскэ Союз дотор сүмэрэн ороһоонойнгоо һүүлээр 3 һара болоод байхада, германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командовани болбол энэ зэрлиг муухай хэмжээнүүдые бираагүй байна гэжэ тоолоһон байгаа. Тиимэ хадаа, 1941 оной сентябриин 16-да Кейтель болбол хайн сэрэгэй бүхы газарнуудта ба зүүн фронтдо хабадаха шэнэ инструкци гаргаһан байна. Армиин дунда үргэн ээр гаргагдаһан энэ инструкци хадаа: «Эзэмдэгдэһэн газар нютагуудта коммунистическэ нүлөөн гэһэн гаршагтай байгаа юм.

Дам саашаа инструкци соо ингэжэ хэлэгдэбэ: «эзэмдэгдэһэн оронуудта хүнэй ами наһан гэшэ юундэшье тоогүй юм. 50 гү, али 100 коммунистнуудта толгойн саза хэхэ гэһэн приговор хадаа эгээл тиихэ ёһотой метод гэшэ гэжэ харагдаха ёһотой. Тэрэниһээ гадна эзэмдэгдэһэн газар нютагта байһан немецкэ сэрэгэй офицернүүд бүри шэрүүн хатуу хэмжээ үүдые абхаһан хэмжээрхэ ёһогүй.

Зүгөөр, армиинуудые командалагшад хадаа эдэ хэмжээнүүдыешье бираагүй гэжэ һанадаг байба. Тиихэ сагта советско-германска фронт дээрэ дайлалдажа байһан 8-дахи армиин главнокомандагша фельдмаршал Рейхенау гэгшэ 1941 оной ноябриин 7-до «зүүн территоринууд дээрэ байһан сэрэгүүдэй зан абари тухай» директива гаргаһан юм. Партизануудые, тэдэнэй дунда эхэнэрнүүдыешье пленэдэ абахагүй, тэдэнэй зондо ба пленэдэ абтаһан сэрэгшэдтэ эээ хоол үгэхэ болохогүй гэжэ энэ директива соонь хэлэгдэнэ.

Рейхенаугай гаргаһан приказые Гитлер һайшаагаад, тэрэниие германска армиин главнокомандагшын приказ болгожо гаргаһан юм гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ.

Тиимэ болохолоороо, германска сэрэгүүд СС-тэнэй ба СД-эйн сэрэгүүдэй жэрхэйшэг муухай аяг аашатайнь нэгэдэлсэһэн байна гэжэ полковник Тейлор согсолон хэлэнэ.

Дам саашаа, полковник Тейлор болбол германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин дээрэ хүргэгдэһэн директивнүүдые бэетүү һэн арга-методууд тухай хөөрэхэ үгэбэ. Жэшээнь, эзэмдэгдэһэн газар нютагуудта ябажа байһан нэгэ оперативна группын коммандир болбол еврейнүүдые, тэдэнтэй хамта үхибүүдыешье, мүн тэрэшэлэн коммунистнууд ба советскэ активистнүүдые хэды гамгүйгөөр алаха болоод деревнинүүдые дуһалгаа гаһдаха тухай забари гаргаһан байгаа. Тэрэниһээ гадна, германска сэрэгэй ажалай эдбэрин хүдэлмэриин хүние олзожо үгэхын тулада юуншье горон-тогто гүй ябахые группын членүүдтэ дурадхагдана.

Дам саашаа хэдэн олон документнүүдые харуулжа, полковник Тейлор болбол советскэ территори дээрэ ябаһан эдэ группанууд германска зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй хамгаржа ба тэдэнэй командалгаар ашаглажа ябаһан ба тэдэнэй гэмтэ муухай ябадалнуудые хэжэ байһыень командалагшанар мэдэжэ байжа ламкатаг бэлэй гэжэ гэршэлнэ.

Иигэжэ гэршэлһэн документнүүдые харуулһанайнь һүүлээр, трибуналай үглөөнэй заседани дүүрэһэн байгаа.

Агуехэ дайнда алуудай правительствонуудта македонско политическэ хэрэгтэнэй хандалга

Белград, январиин 4. (ТАСС). Белградска радиогой мэдээсэхэнь хадаа, Касандрадахи (Греци) түрмэдэ хаагдаад байһан Македонско политическэ хэрэгтэн Советскэ Союз, Великобритани ба США-гэй правительствонуудта хандаһан бэшэг тунхаглаба. Энэ хандалга соонь ингэжэ хэлэгдэнэ: «Эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа, бидэ Эгейскэ Македонидо ажаһуугшад энэ түүхэтэ үдэрнүүдтэ бидэниие македонецууд, бидэниие өөһэдынгөө эрхые хамгаална, бидэнэрые сүлөөтэ арад шэнгеэр ажаһуухые хүсэнэ гэжэ бидэндэ дурагүйтэһэн грецескэ реакцида эсэргүү хатуу тэмсэлые хэхэ баатар болообди. Македонско арадай эрхын түлөө манай абанар ба үбэгэ-эсэгэнүүдэй айхабтар ехэ шуһан адхарһаа байгаа. Касандрын түрмэдэ 359 македонецууд һуужа байна, тэдэнэр дундаа зуунай үеын байгаалда байһан шэнгеэр зобожо байна. Бидэнэй үндэһэн хэлээрээ дуугархамнай хатуугаар хоригдонхой. Бидэниие хэдэн һараар ямаршье мүрдэлгэгүйгөөр түрмэдэ һуулгадат. Бидэниие баалалтын хүдэлмэридэ ябуулдаг, тэндэ бидэнэр, зарса богоолнууд шэнги бүхэли үдэрэй туршада газар малтаха ажал хэхэ ёһотой байнабди. Бидэнэр дэлхэйһээ сүримүһэн илгагданхайбди. Бидэнэй газетшье уншахые хорибо. Бидэнэй сүлөөтэ хүн зон шэнгеэр һуухын түлөө дайлажа олоһон Македонско арадай эрхые тоохын хэрэгтэ туһалхые союзна гүрэнүүдэй правительствонуудта бидэ хандаанабди»—гэжэ бэшэнэ.

Россиһаа гараһ... советскэ гражданст... орохые хүсэжэ ба...

ХАРБИН, январиин 4. (ТАСС) Октябрьска Революциһаа ... Россиһаа Маньчжурида нүүжэ... мүн тэрэшэлэн Октябрьска Ре... һаа хойшо нюусаар тэрьедэжэ... лай дунда Советскэ Союзай Эс... ноо хамгаалгын дайнай үе со... ехэ хубилалта болоо. Советскэ... һайшааха элдэбын ябадалые... ба маньчжурска засагаархин... нээр мүрдэдэг байгаашье һаань,... һаа гара шадай олонхинь с... лай агуехэ тэмсэлые ехээр ... хинажа, өөрынгөө орондо ал... туһалжа байба. Японидо эсэргүү... боложо байха үедэ Россиһаа ... Улаан-Армиин частьнуудай ... журида ороходонь баярые ... ба Советскэ сэрэгүүдэй яп... тэмсэхэ хэрэгтэнь бага бэшэ ... байна.

Россида харьяатай албатанар... советскэ гражданствода орохо... хүсэл зүдхэл ехэ байна. Хар... СССР-эй генеральна консульство... оной ноябрь һарын тэнгэһээ ... декабрь һарын эсэс хүртэр ... гражданствода орохые хүсэһ... тухай мэдүүлгэнүүд оробо. Ман... тахи бусад советскэ консульств... мүн лэ олон тоотой мэдүү... үгтэнхэй. Далиний городдохи ... консульство 1000-һаа үлүү ... гэнүүд ороо, энээнэй хахадынь... нэй райондо байгаа ордуудһа... мэдүүлгэнүүд болоно. Маньчжу... тохи СССР-эй консульство 3... хай мэдүүлгэнүүд ороо. М... үгэгшэдэй зэрьмаһинь советск... гражданствода абтаад, советскэ г... паспортнуудые абаба. Мэдүүл... ябадал үргэлжэлһөөр.

Левантын оронууд тух... англо-французска хэлсэн... эсэргүүсэлэн Сири ба Ли... буруушаалганууд

БЕЙРУТ. январиин 5. (ТАСС) ...скэ правительствын һүүлэй ... дээрэ Левантын оронууд тухай ... Французска хэлсээндэ эсэргүүс... тэдэнэй территори дээрэ харин... нүүдэй сэрэгүүдые байлгаха гэ... эсэргүүсэжэ „Нэгэдэмэл Наци... организацинуудай үмэнэ буруу... бариха" гэһэн шиидхэбэрине... дугаар баталан абаба.

Январиин 2-то Бейрутдэ нэ... на конгрессын суглаан болож... дээрэ Ливаний элдэбын парти... организацинуудай түлөөлэгшэд ... бэ.

Ливанска республикын прези... мэдээндэ үгтэһэн Левантын ... тух англо-Французска хэлсээ... хэмтэрка тус суглаан ното... байгаа.

Хэблэл газетэнүүдэй мэ... ёһоор Англо-Французска хэл... буруушажа хэһэн бүгэдэ пити... товкодууд Ливаний бүхы гор... үнгэргэгдэһэн байна.

Индонезидэхи байда...

ДЕЛИ, январиин 5. (ТАСС). Го... ска сэрэгэй-полевой сүүдүүдые... Ломбок, Бали, ба Мадура араһа... рэ бии болгохо тушаа приказы... донезидэхи союзнигудай зэбсэг... сэнүүдые командалагша генер... тенант Кристисон Батавида со... гэжэ Делиин радио дамжуулна... нигуудай засагуудта эсэ гү... буу зэбсэг хадаглажа байһан б... хоол үгэхэһөө арсаһан тэнд... гай зон болбол, мүнөө һөө ... союзнигуудай сэрэгэй захирга... һэлбэринь болоһон Голландска ... полевой сүүдүүдээр сүүдлүүлхэ... гэжэ приказ соонь хэлэгдэхэй... индска сэрэгэй засагуудта эсэргү... ябадал мүн лэ голландска сэрэгэ... левой сүүдтэ үгэхэ. Индонези... Голландиин хуули захиргаандаа... байһан хадань иимэ байха ёһото... приказ соо тайлбарилагдана.

Голландска сэрэгэй—полевой... 2 жэлһээ дээшэ бэшээр түрмэдэ... хаха шиидхэһэн приговорынь Го... ско-Индидэхи Хуурай газарай сэрэг... сэниие командалагшаар бата... ёһотой ба саазалха гэһэн пригов... Голландска-Индидэхи Союзнигуудай... сэгтэ хүсэнүүдые командалагша... таһаха ёһотой.

Делиин радиогой мэдээсэл соо... хэлэгдэхэнь хадаа Индонезиин ... Батав ин оршондо ба байдал хүу... амгалан тайбан бэшэ байна. ... алха тэр шагга тулалдаанууд б... Батавиин радиогой мэдээсэлэй... Индонезиин премьер-министр ... Шарир болбол, Голландиин прав... ствын тэрээнэй кабинетые то... сэгтэнь Голландска засагуудтай... нэгэн хуулита хэлсээнүүдэ... эхилхые зүбшөөрхэгүй гэжэ мэ...

Союзнигуудай сэрэгүүдэй ба ... зиһуудай отрядуудай хоорондо ... лаан Бейтензоргэдэ дахяад ... эхилээ.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН...

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов —6-03 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.).

Ц—00525.

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.